

**BYGHERRERAPPORT OVER DEN ARKÆOLOGISKE
UNDERSØGELSE VED ENGVANG, NOVEMBER 2004.
FORETAGET AF MUSEET FALSTERS MINDER.**

Jour.nr.: LFS-145-2004 (hører under FMN-1274)

KUAS FOR 2003-2122-0326

Sted nr.: 070609

Herred: Falsters Nørre

Storstrøms Amt

Nr. Alslev Kommune

Udarbejdet af arkæologistuderende Magnus Høiby, november 2004.

Arkæologiske udgravningsrapporter No.

Indledning

I forbindelse med den forestående udvidelse af den nuværende motortrafikvej til motorvej på strækningen mellem Ønslev og Sakskøbing, blev der i foråret 2004 foretaget en række prøveudgravninger for at afsløre eventuel kulturarv til bevarelse for eftertiden.

Søgegrøften ved lokaliteten Engvang afslørede et kulturlag og to nedgravede jordlag under pløjelaget. Kulturlaget indeholdt en skiveskraber, som med stor sikkerhed kan dateres til yngre stenalder (Petersen 1993: 68) samt diverse flintafslag – deraf en del ildskørnet.

Forekomsten af disse oldsager sandsynliggjorde, at både kulturlaget og de to gruber kunne henføres til bondestenalderen.

Hertil kommer, at der ved overfladerekognoscering er hjembragt en halv, slebet flintøkse, der med sikkerhed stammer fra pågældende tidsperiode. Mere specifikt er der efter alt at dømme tale om en økse fra bondestenalderens første del – også benævnt Tragtbægerkulturen (se ”Arkæologisk tidstavle”).

Som følge heraf blev ovennævnte gruber og det tilstødende kulturlag nærmere undersøgt ved en arkæologisk udgravning finansieret af Vejdirektoratet, Niels Juels Gade 13, 1059 København K. Udgravningen strakte sig over tre dage (d. 18.10.04, 11.11.04 & 12.11.04) og havde deltagelse af Thor Holmboe, Bøje Hansen og Magnus Høiby.

Gravemaskine blev stillet til rådighed af Troels Jørgensen Entreprise og maskinen blev ført af Roland Petersen/Pedersen/Hansen.

Udgravningens resultater

De to formodede gruber, konstateret ved prøveudgravningen, blev atter blotlagt ved gravemaskinens fladeafdækning og profiltegnet og fotograferet som beskrevet under afsnittet ”Udgravningsmetode”.

Alt tyder dog på at de to nedgravninger er mindre ”afstikkere” af en større mergelgrav fra nyere tid og altså ikke forhistoriske gruber. Mergelgravens forløb fortsætter langs motortrafikvejen i øst-vest gående retning,

Under udgravningen blev der i kulturlaget opsamlet seks oldsager, benævnt x3-x8, som løsfund. Men ingen af dem er tidstypiske for en særlig periode i stenalderen og kan derfor ikke yderligere understøtte dateringen af Engvang.

Undersøgelsens perspektiver

De første århundreder efter den skelsættende overgang fra jæger-samlerkultur til et samfund baseret på agerbrug og husdyrhold (overgang ca. 3900 f. Kr.) er ikke tidligere belyst med pladser i nærområdet.

Det er derfor af stor betydning, at også løsfund og sekundære anlæg bliver registreret for at indkredse de primære anlæg (bopladser og grave) til brug for fremtidige udgravninger i området, der så kan bidrage med ny viden om kulturrevolutionen.

Topografi

Fra lokaliteten Engvang mod Guldborgsund i øst karakteriseres landskabet som et stort, fladt, inddæmmede område, der tidligere har udgjort havbund. Engvang er således et af de første beboelige steder ved datidens kystlinie.

Ud fra lokalitetens placering i landskabet er et kvalificeret gæt, at betragte Engvang som jagt- eller transitstation eller måske fiskeplads.

Fortidsmindelandskabet

I umiddelbar nærhed af lokaliteten er der registreret en stribe gravhøje, hvoraf hovedparten relaterer til bondestenalderen og bronzealderen (sb. 116 til sb. 120). Desuden er der registreret to mindre fundlokaliteter: Dels en flintplet (sb.135), dels en boplads fra tragt bægerkulturen (sb. 136).

Det skal endvidere nævnes, at bynavnet på den nærved liggende landsby "Majbølle" kan spores tilbage til middelalderen, samt at der i byen er fundet adskillige mønter slået i Erik Glippings regeringsperiode (1259 e. Kr. er tidligste daterede mønt) og de efterfølgende århundreder.

Udgravningsmetodik

Fladen blev med gravemaskine afdækket af to omgange: d. 18.10.04 blev areal A blotlagt uden det forventede resultat og d. 11.11.04 og 12.11.04 areal B, hvor det lykkedes at genfinde gruberne fra forårets prøveudgravning.

Undersøgelingsarealet udgør i alt ca. 632 m² (gravefelt A: ca. 250 m² og gravefelt B: ca. 382 m²). Feltets ydre punkter blev aflæst med GPS.

Arealets udbredelse er indtegnet på millimeterpapir og gruberne er snittet, affotograferet og profileret i målestoksforholdet 1:20.

Gruberne er registreret som henholdsvis x1 og x2. De fremkomne løsfund blev tildelt separate x-numre.

Undersøgelsens tekniske data er registreret og dokumenteret i henholdsvis nummerlister, tegningslister og fotolister.

Fundliste samt fundenes videre forløb

Fundliste

x1:	Potentiel forhistorisk grube
x2:	Potentiel forhistorisk grube
x3:	Flintbor
x4:	Flintafslag
x5:	Flintafslag, hvidpatineret
x6:	Flintafslag
x7:	Flintafslag
x8:	Flintafslag, hvidpatineret

Arkæolog, museumsinspektør mag.art. Anna-Elisabeth Jensen, Museet Falsters Minder, Færgestræde, 4800 Nykøbing F. havde det overordnede ansvar for undersøgelsen, og på museet opbevares originaldokumentation samt oldsager efter undersøgelsens afslutning.

Litteratur

Petersen, P. V., 1993

Flint fra Danmarks oldtid.
Høst & Søns Forlag, København.